

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ІННОВАЦІЙНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ, СПОРТІ, ФІЗИЧНІЙ
ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ**

**Матеріали
II Всеукраїнської електронної науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

18 квітня 2019 р.

Київ, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ СТРАТЕГІЇ «СПОРТ ЗАРАДИ РОЗВИТКУ» ЯК СУЧАСНОГО ТА ПРОГРЕСИВНОГО НАПРЯМКУ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ

Качан Олексій¹, Лисенко Марина², Шаповал Ольга², Сергієнко Костянтин³

¹Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Краматорськ,

²Федерація «Спорт заради розвитку»

³Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ

Вступ. Початок третього тисячоліття характеризується глобалізацією суспільного розвитку, зближенням націй, народів, держав, переходом людства від індустріальних до науково-інформаційних технологій, високих економіко-технологічних укладів, які значною мірою ґрунтуються на освітньо-інтелектуальному потенціалі людства. Одночасно загострюється конкуренція між регіонами, націями, державами, окремими громадянами. Це зумовлює докорінну зміну підходів до навчання молодого покоління та освітньої політики в цілому. Саме для XXI ст. стає характерним розуміння того, що освіта не може надалі залишатися у сфері відокремленої галузевої чи відомчої політики, розглядатися як витратне соціальне благо та безповоротна стаття видатків, а є продуктивним чинником й умовою розвитку, відтак повинна набути статусу загальнонаціональної стратегії.

Загально-цивілізаційні тенденції викликали появу нової парадигми освіти, її переорієнтацію з держави на людину, на фундаментальні людські цінності, на послідовну демократизацію освітнього процесу й освітньо-педагогічної ідеології загалом[4].

Спорт скеровує людину на вдосконалення: від спорту для всіх та розкриття таланту до підкорення п'єдесталу пошани. Однак, він може бути ще й інструментом розвитку суспільства в економічному, екологічному, соціальному та інших напрямках діяльності людини.

Спорт для всіх дає можливість мільйонам людей удосконалювати свої фізичні якості та рухові можливості, зміцнювати здоров'я і подовжувати творче довголіття.

Особливо актуальним є питання про своєчасне виявлення таланту в дітей і підлітків, створення сприятливих передумов для найбільш повного розкриття їх можливостей, досягнення духовного і фізичного вдосконалення і на цій основі оволодіння висотами спортивної майстерності.

Мета дослідження – розглянути проблему формування нової цінності: напрямок – спорт заради розвитку.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, систематизація.

Результати дослідження та їх обговорення. Мета спорту для п'єдесталу або спорту вищих досягнень – це досягнення максимально можливих спортивних результатів та перемог на найбільших спортивних змаганнях. Спорт має особливий вплив на соціальні та поведінкові зміни, формування вміння ефективної взаємодії й уміння позитивно реагувати на проблеми, вирішувати їх засобами фізичного виховання.

Новий напрямок – спорт заради розвитку – звернення уваги на проблему, формування нової цінності. Ідея полягає у тому, що виконання фізичних вправ для фізичної підготовки та ведення здорового способу життя можна поєднувати зі створенням додаткових ресурсів, необхідних у повсякденному житті людини. [2, 5].

Хоча програма «Спорт заради розвитку» є новаторською для України, однак її ефективність уже доведена багатьма країнами, в яких вона активно реалізовується. На нашу думку, в Україні можливо впроваджувати цю програму системно або частково в різних сферах та безпосередньо в освіті.

Процес удосконалення навчально-виховної діяльності в галузі фізичного виховання школярів ніколи не зупинявся. Оновлення системи фізичного виховання школярів в Україні, виходячи з реалій сьогодення, повинно достатньою мірою відповідати засадам демократичних перетворень, подоланню посттоталітарних тенденцій у людських взаєминах і відмову від традицій нормативно-наказової педагогіки як залишку авторитарної політики в галузі фізичного виховання. Реалізація цих кардинальних перетворень у повсякденному житті школи залежить не тільки від прийняття законодавчих актів, а ще й вимагає відповідного теоретико-методологічного осмислення існуючої практики фізичного вдосконалення учнів і, звичайно ж, створення нової концепції для радикальної перебудови системи фізичного виховання підростаючих поколінь, її націленість на соціальні та поведінкові зміни учнів [3].

Ми впевнені, що впровадження інакших підходів зорієнтує учнів не тільки на стійку мотивацію щодо збереження власного здоров'я, фізичного гарту, гармонійного розвитку природних здібностей та психічних якостей використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя але й на взаємодію у налагодженні довірливих взаємовідносин і взаєморозуміння, взаємодопомоги та співробітництва в шкільному середовищі.

Проте, аналіз останніх періодичних науково-методичних видань свідчить про певну млявість, нерішучість (а й можливо небажання відходити від застарілих консервативних стандартно-нормативних відносин) у запровадженні новітніх педагогічних технологій, переходу до нової структури конструювання змісту уроку фізичної культури.

У зв'язку з цим з'явилася потреба методологічно правильно й методично мотивовано визначити співвідношення між елементами змісту сучасного уроку фізичної культури, не порушуючи при цьому системність та логіку організації навчально-виховного процесу із фізичного вдосконалення школярів.

Під час уроків фізичної культури, у позакласній і позаурочній фізкультурно-оздоровчій та спортивній роботі вчитель може використовувати адаптовані й спеціалізовані вправи та ігрову діяльність для розвитку партнерства в шкільному спорті та фізичній культурі задля досягнення соціальних та поведінкових змін [1].

Кожен учитель на своїх уроках без дорогого обладнання й інвентарю та без змін у програмах і навчальних планах може впроваджувати в своїй роботі комплекси вправ з налагодження довірливих взаємовідносин і взаєморозуміння, взаємодопомоги та співробітництва в шкільному середовищі.

Тут потрібно не чекати нового спортивного залу, басейну, обладнання, а розуміти, що кожен педагог на своєму робочому місці у рідному місті чи районі може внести маленький вклад у майбутній розвиток перспективної концепції «Спорту заради розвитку».

Особливої уваги набула проблема докорінних змін у системі фізичного виховання, зокрема використання широкого спектру методичних інновацій у процесі фізичного виховання. Інноваційна діяльність – основа вдосконалення навчального процесу, суть якої полягає в упровадженні сучасних засобів і методів у традиційну систему освіти.

Висновки. Концепція «Спорт заради розвитку» – є новим напрямком розвитку фізичного виховання в Україні та з часом займе своє гідне місце. Нажаль, сьогодні ще не всі можуть зрозуміти й використовувати висвітлені нами концептуальні бачення для взаємодії з учнями щодо налагодження довірливих взаємовідносин і взаєморозуміння, взаємодопомоги та співробітництва, формування вміння позитивно реагувати на проблеми, вирішувати їх засобами фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи.

Потребуємо розуміння того, що задля досягнення соціальних та поведінкових змін серед учнівства, молоді та українського суспільства в цілому, слід формувати нову модель шкільного спорту та вибудовувати зміст занять з фізичної культури на засадах партнерства заради посилення соціальної згуртованості.

Модернізація й розвиток освіти мають набути випереджального безперервного характеру, гнучкої реакції на всі процеси, що відбуваються в Україні та світі. Підвищення якісного рівня освіти має бути спрямовано на забезпечення економічного зростання держави та розв'язання соціальних проблем суспільства, подальше навчання й розвиток особистості, що є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства.

1. Активні школи = Посібник для вчителів: як залучити дітей до активності? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unicef.org/ukraine/ukr/> (дата перегляду 01.06.2017р.). – Назва з екрана.

2. Захист дітей від насильства у спорті : огляд прикладів з розвинених країн / Центр досліджень Innocenti [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unicef-irc.org/publications/> (дата перегляду 10.06.2017р.). – Назва з екрана.

3. МалікаКонс Навчання через гру. Ранній розвиток дитини на основі спорту та гри : посібник для практичних працівників /МалікаКонс (MalikaKons) і Даніель Маттер (DanielMatter); за сприяння РейналдиРізебос (ReinaldaRiezebos). – Швейцарська академія розвитку(ШАР), 2015. – 69 с.

4. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: ВГ. Кремень (голова), ВІ. Луговий (заст.голови), АМ. Гуржій (заст. голови), ОЯ. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. ВГ. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. 448 с. Бібліогр.: с. 21. (До 25-річчя незалежності України).

5. Підготовка інструкторів програми «Спорт заради розвитку»: метод. посіб. для загальноосвітніх навч. закладів / [О. Голоцван, Н. Зимівець, О. Сакович, С. Ющишен] ; за заг. ред. Н. Зимівець. [К.], 2017. 210с.

КОРИГУВАННЯ ЕМОЦІЙНИХ І ПОВЕДІНКОВИХ ПОРУШЕНЬ ДІТЕЙ ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Качанов Тарас

Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця, Київ

Вступ. Сучасні інформаційні комп'ютерні технології (ІКТ) дедалі більше впроваджують у різні сфери життя, стають невід'ємною частиною сучасної культури, у тому числі і у сфері освіти [4]. Використання ІКТ органічно доповнює традиційні форми роботи шкільного психолога [1, 2], розширюючи можливості взаємодії психолога з іншими учасниками навчально-виховного процесу.

Мета дослідження – встановити особливості застосування інформаційних технологій у психології.

Метод дослідження – вивчення, аналіз, узагальнення і систематизація науково-методичної і спеціальної літератури.

Результати дослідження.

Комп'ютерні програми – це унікальне поєднання техніки, розваги, психології і педагогіки. Використання цих програм сприяє розвитку сенсомоторних, перцептивних і вищих когнітивних функцій; підвищенню ефективності навчання учнів, їхній навчальній мотивації, розвитку інтелектуальних і творчих можливостей та ін.

Під час коригування емоційних і поведінкових порушень (агресивності, замкнутості, страхів та ін.) комп'ютерні ігри використовують як інструмент, подібний до ляльки і картинки, це деякий посередник, що заміщує живих учасників спілкування.

Ще ефективніше ці завдання можна вирішувати за допомогою програм-студій, що дозволяють створювати свої власні мультфільми. Створені дітьми мультфільми не лише мають корекційне значення, але й надають психологові багатий діагностичний матеріал.

Головне в цьому методі роботи – супроводжувальна роль психолога, який вводить дитину в ігрову ситуацію, обов'язково обговорює виконувани дітиною в грі дії. Психолог може пропонувати учням як власні незавершені мультфільми, які діти повинні продовжити, так і теми для створення мультісторій.

Коли йдеться про групове (3–5 осіб) створення мультфільму-казки за заданою психологом або вибраною учнями темою, то тут передовсім розвивається комунікативна і особистісна сфери учасників. Граючи в сюжетно-рольову казку і взаємодіючи з певними казковими персонажами, учні виробляють моделі спілкування і поведінки, необхідні для успішної соціальної адаптації. Використання мультстудій можливе і в роботі зі старшокласниками для формування перспектив життєвого шляху.

Під час організації психологічної просвіти і групового консультування старшокласників з питань професійного самовизначення застосовують широкий спектр можливостей, пропонованих ІКТ: комп'ютерні програми, електронні книги, розроблені психологом ігри-презентації [3].

Висновок. Комп'ютерні технології і надалі будуть надійними помічниками шкільної практичної психології. Але розвиток ІКТ може містити і певні ризики. Від нашої активності і життєвої позиції залежить, яку інформацію сприйматимуть наші діти. ТанDEM психологів і програмістів може зробити сучасне інформаційне середовище творчим, розвивальним і безпечним.

1. Выготский ЛС. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка. Вопросы психологии. 1966;6:71.